

SILABUS PREDMETA

1. Studijski program: Pravo – Opšte pravo
2. Vrsta i nivo studija: Osnovne akademske studije
3. Naziv predmeta: Uvod u pravo
4. Naziv predmeta na engleskom jeziku: Introduction to Law
5. Nastavnik: Dejan Logarušić
6. Status predmeta: Obavezan predmet na osnovnim akademskim studijama
7. Broj ESPB: 9
8. Semestar u kojem se sluša predmet: I semestar
9. Uslov za polaganje ispita: /
10. Cilj predmeta: Cilj predmeta je sticanje opštih znanja o državi i pravu kao uvod u pravne studije i njihova uloga u osvetljavanju fenomenologije državne organizacije i pravno sistema. Uvod u pravo je osnov za: ustavno, upravno, međunarodno javno, građansko, krivično pravo I druge predmete.
11. Ishod predmeta: Očekuje se da savladavanjem programa predmeta student uspešno može da:
 - Pokaže poznavanje osnovnih ideja i pojmova o državi i pravu i njihovoj vezi;
 - Imenuje i definiše osnovne pravne institute i pojmove pravne nauke;
 - Pravilno upotrebljava pravnu terminologiju;
 - Ume da objasni pojmove državne organizacije i pravnog sistema;
 - Identifikuje dtušvenu funkciju države i prava.
12. Osnovna literatura: Logarušić, D., Kulić, Ž.: Uvod u pravo, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Novi Sad, 2023.
13. Dopunska stručna literatura i internet izvori: Kutlešević, V., Golić, D.: Uvod u pravo, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Novi Sad, 2017.

14. Broj časova aktivne nastave: 81

15. Teorijska nastava: 3X14=42

16. Praktična nastava: 3X13= 39

17. Metode izvođenja nastave: Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, individualni i grupni radovi, interaktivni oblici nastave, prezentacije, diskusione grupe.

18. Ocenjivanja i provere znanja: Maksimalan broj poena 100.

Plan realizacije programa po nedeljama:

Redni broj radne nedelje	Naziv tematske jedinice	Metode izvođenja nastave (iz knjige predmeta)	Osnovna literatura (navesti literaturu i strane iz udžbenika koje se tog dana obrađuju)	Dodatna literatura i izvori (stručna literatura, internet izvori, zakoni i sl.)
1.	UPOZNAVANJE SA FAKULTETOM KAO INSTITUCIJOM, NAČINOM RADA PROFESORA, OBAVEZAMA STUDENATA, SA NAČINOM PREDAVANJA, OCENJIVANJEM I VREDNOVANJEM NJIHOVOG RADA. PREDSTAVLJANJE STUDENATA.	Usmeno izlaganje i interakcija sa studentima.		
2.	I UVODNI DEO II DRUŠTVO, DRUŠTVENA STRUKTURA I DRUŠTVENE NORME	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	19-73	
3.	III DRŽAVA	Usmena predavanja	75-107	

	Prvi deo (POJAM, NASTANAK, RAZVOJ I OBELEŽJA DRŽAVE) Drugi deo (DRŽAVNA ORGANIZACIJA)	ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata		
4.	III DRŽAVA Drugi deo (DRŽAVNI OBLICI)	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	107-160	
5.	KOLIKVIJUM I			
6.	IV PRAVO POJAM PRAVA I PRAVNI POREDAK; PRAVNA NORMA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	161-197	
7.	IV PRAVO PRAVNI AKT; IZVORI PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	197-232	
8.	IV PRAVO PRAVNI ODNOS; SUBJEKT I OBJEKT PRAVA; USTAVNOST, ZAKONITOST, VLADAVINA PRAVA I	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	232-276	

	PRAVNA DRŽAVA.			
9.	KOLIKVIJUM II			
10.	IV PRAVO PRIMENA PRAVA SISTEM PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	276-311	
11.	IV PRAVO TUMAČENJE PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	311-385	
12.	V ODNOS DRŽAVE I PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	387-398	
13.	KOLOKVIJUM III			
14.	PRIPREMA ZA ISPIT	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata		
15.				

Plan realizacije izvođenja vežbi po nedeljama:

Redni broj radne nedelje	Naziv tematske jedinice	Metode izvođenja nastave (iz knjige predmeta)	Osnovna literatura (navesti literaturu i strane iz udžbenika koje se tog dana obrađuju)	Dodatna literatura i izvori (stručna literatura, internet izvori, zakoni i sl.)
1.	NE RADI SE			
2.	I UVODNI DEO II DRUŠTVO, DRUŠTVENA STRUKTURA I DRUŠTVENE NORME	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	19-73	
3.	III DRŽAVA Prvi deo (POJAM, NASTANAK, RAZVOJ I OBELEŽJA DRŽAVE) Drugi deo (DRŽAVNA ORGANIZACIJA)	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	75-107	
4.	III DRŽAVA Drugi deo (DRŽAVNI OBLICI)	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	107-160	
5.	NEDELJA KOLOKVIJUMA			
6.	IV PRAVO POJAM PRAVA I PRAVNI POREDAK; PRAVNA NORMA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima	161-197	

		uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata		
7.	IV PRAVO PRAVNI AKT; IZVORI PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	197-232	
8.	IV PRAVO PRAVNI ODNOS; SUBJEKT I OBJEKT PRAVA; USTAVNOST, ZAKONITOST, VLADAVINA PRAVA I PRAVNA DRŽAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	232-276	
9.	NEDELJA KOLOKVIJUMA			
10.	IV PRAVO PRIMENA PRAVA SISTEM PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	276-311	
11.	IV PRAVO TUMAČENJE PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	311-385	
12.	V ODNOS DRŽAVE I PRAVA	Usmena predavanja	387-398	

		ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata		
13.	NEDELJA KOLOKVIJUMA			
14.	PRIPREMA ZA ISPIT	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPointu, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata		
15.				

SEMINARSKI RAD

Seminarski rad izrađuje se na osnovu spiska orijentacionih tema i u konsultaciji sa predmetnim nastavnikom.

Seminarski rad potrebno je izraditi u obimu od 10.000 do 15.000 karaktera. Rad mora da sadrži naslovnu stranu sa sledećim elementima:

- naziv Univerziteta *Privredna akademija* i Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe u Novom Sadu,
- naslov rada i vrstu rada,
- ime, prezime i broj indeksa autora,
- ime mentora,
- mesto i datum izrade.

Obavezni delovi seminarskog rada su i zaključak, kao i spisak korišćenih izvora, koji treba da obuhvataju stručnu literaturu, pravne i internet izvore.

Seminarski rad može se predati u štampanoj ili elektronskoj verziji.

Detaljna uputstva za pisanje seminarskih radova studenti mogu preuzeti sa zvanične internet stranice Fakulteta.

Predlozi tema:

1. Uvod u pravo kao pravna disciplina;
2. Metodi uvoda u pravo;
3. Čovek i društvo;
4. Struktura i elementi društva;
5. Društvene pojave i društvene promene;
6. Evolutivne i revolucionarne društvene promene;
7. Reforme;
8. Državni udar;
9. Puč;
10. Revolucionarne društvene promene;
11. Društveni sukobi;
12. Društvena stvarnost i odnos sa društvenim normama;
13. Običaj kao društvena norma;
14. Moral kao društvena norma;
15. Pojam, nastanak i razvoj države;
16. Osnovna obeležja države;
17. Teritorija kao element države;
18. Stanovništvo kao element države;
19. Državljanstvo;
20. Suverena vlast kao element države;
21. Suverenost (značenje i vrste);
22. Pojam, obeležja i značaj državne organizacije;
23. Pojam i obeležja državnog organa;
24. Vrste državnih organa;
25. Monarhija;
26. Republika;
27. Demokratija;
28. Autokratija;
29. Unitarna država;

30. Složena država;
31. Regionalna država;
32. Sistem podele vlasti i sistem jedinstva vlasti;
33. Predsednički sistem;
34. Parlamentarni sistem;
35. Mešoviti sistem;
36. Pojam i teoretska razmatranja o pravu;
37. Pravo i pravda;
38. Pojam i elementi pravnog poretka;
39. Pravna norma;
40. Elementi pravne norme;
41. Dispozicija;
42. Sankcija;
43. Pravni akti;
44. Elementi pravnog akta;
45. Ustav;
46. Zakon;
47. Opšti i pojedinačni pravni akti;
48. Sudski akti;
49. Pravni posao;
50. Upravni akti;
51. Pojam i vrste izvora prava;
52. Pojam i elementi pravnog odnosa;
53. Pravno stanje i pravna činjanica;
54. Zastarelost i održaj;
55. Subjekat i objekat prava;
56. Fizičko i pravno lice;
57. Ustavnost i zakonitost;
58. Vladavina prava i pravna država;
59. Pojam i vrste primene prava;
60. Proces primene prava;

61. Dokazi, pretpostavke i fikcije;
62. Važenje prava;
63. Pojam i elementi sistema prava;
64. Pravne oblasti;
65. Klasifikacija sistema prava;
66. Evropskokontinentalni pravni sistem;
67. Anglosaksonski pravni sistem;
68. Šerijatski pravni sistem;
69. Hindu pravni sistem;
70. Kineski pravni sistem;
71. Japanski pravni sistem;
72. Socijalistički pravni sistem;
73. Pojam i značaj tumačenja prava: korak ka primeni prava;
74. Vrste tumačenja prava;
75. Jezičko tumačenje prava;
76. Logičko tumačenje prava;
77. Sistematsko tumačenje prava;
78. Ciljno tumačenje prava;
79. Popunjavanje pravnih praznina;
80. Upoređivanje jezičkog i pravnog značenja pravne norme;
81. Uloga države u stvaranju i primeni prava;
82. Uloga prava u organizovanju i funkcionisanju države;
83. Načelo hijerarhije u državi;
84. Načelo hijerarhije u pravu.

PREDISPITNE OBAVEZE

Predispitne obaveze	Poena	Završni ispit	Poena
Aktivnost u toku predavanja	10	pismeni ispit usmeni ispit	30
Praktična nastava	10		
Kolokvijumi (2)	20		

Seminarski rad	30 (uslov: javna odbrana na vežbama)		
----------------	--------------------------------------	--	--

Tematske jedinice obuhvaćene I kolokvijumom:

I Uvodni deo; II Društvo, društvena struktura i društvene norme; III Država.

Tematske jedinice obuhvaćene II kolokvijumom:

IV Pravo (Pojam prava i pravni poredak; Pravna norma; Pravni akt; Izvori prava; Pravni odnos, Subjekt i obekt prava; Ustavnost, zakonitost, vladavina prava i pravna država).

Tematske jedinice obuhvaćene III kolokvijumom:

IV Pravo (Primena prava; Sistem prava; Tumačenje prava) i V Odnos države i prava.

ISPITNA PITANJA:

I. DEO:

1. Правне науке и њихова подела
2. Карактер увода у право и његов однос према другим правним дисциплинама
3. Развој увода у право
4. Предмет увода у право
5. Појам метода
6. Врсте метода увода у право
7. Еволуција
8. Револуција
9. Грађанска непослушност
10. Утицај државе на право
11. Утицај права на државу
12. Начела хијерархије у држави и праву
13. Схватања о настанку и развоју државе
14. Функције државе
15. Држава као друштвена заједница
16. Појам државе
17. Територија као елемент државе
18. Становништво као елемент државе
19. Власт као елемент државе
20. Теоријска схватања о суверености
21. Државна, народна и национална сувереност
22. Појам државне организације

23. Елементи државне организације
24. Појам државног органа
25. Елементи и обележја државног органа
26. Врсте државних органа
27. Појам и врсте државних органа
28. Облик владавине
29. Монархија
30. Република
31. Облик политичког поретка
32. Демократија
33. Аутократија
34. Облик државног уређења
35. Централизација и децентрализација
36. Унитарна држава
37. Сложена држава
38. Федерација
39. Конфедерација
40. Облик државне власти
41. Начело поделе власти
42. Начело јединства власти
43. Председнички систем власти
44. Парламентарни систем власти
45. Мешовити систем власти
46. Скупштински (конветски) систем власти
47. Полицијска и правна држава
48. Проблеми у дефинисању права
49. Право као норма и право као факт
50. Право као језички процес
51. Право као вредност
52. Општи појам права
53. Субјективно и објективно право

II. DEO:

54. Појам друштвене норме
55. Норма и друштвена стварност
56. Техничке норме
57. Подела друштвених норми према санкцији
58. Обичаји
59. Морал
60. Норме друштвених организација
61. О разлици између моралне и правне норме
62. Појам правне норме
63. Елементи правне норме
64. Претпоставка (хипотеза) диспозиције
65. Појам диспозиције

66. Врсте диспозиција
67. Претпоставка (хипотеза) санкција
68. Врсте санкција
69. Врсте правних норми
70. Хијерархија правних норми
71. Материјални извори права
72. Формални извори права
73. Врсте извора формалних права
74. Појам правног акта
75. Психички акт и његова материјализација
76. Облик (форма) правног акта
77. Садржина (материја) правног акта
78. Доношење правног акта
79. Врсте правних аката
80. Устав
81. Закон
82. Законик (кодекс) и кодификација
83. Други општи акти законодавног органа
84. Појединачни правни акт
85. Управни акт
86. Судски акт
87. Правни посао
88. Појам правног односа
89. Елементи правног односа
90. Субјект права, појам и врсте
91. Физичко лице
92. Правно лице
93. Заступник
94. Правно овлашћење
95. Субјективно право
96. Надлежност
97. Правна обавеза
98. Објект права
99. Ствар
100. Настанак, мењање и престанак правног односа
101. Правна чињеница
102. Правни посао (изјава воље, конклюдентна радња, правно дејство)
103. Услов
104. Рок (prekluzivni rok)

III. ДЕО:

105. Појам и значај примене права
106. Позитивно право
107. Персонално важење права
108. Територијално важење права

109. Временско важење права
110. Ретроактивност права – изузетак од правила да се правне норме примењују за убудуће, од момента ступања на снагу, као основног правила временског важења права.
111. Непознавање права
112. Процес примене права – навести 4 фазе примене права (сазнање, утврђивање важења права, утврђивање правне снаге правне норме, тумачење права) – резултат: материјални акт у складу са правним правилима.
113. Докази
114. Материјална и формална истина
115. Правне претпоставке
116. Правне фикције
117. Материјални акт
118. Тумачење права (појам и циљ)
119. Врсте тумачења – језичко, логичко, систематско, историјско, циљно.
120. Језичко тумачење
121. Логичко тумачење
122. Аналогија и *argumentum a contrario*
123. *Argumentum a maiori ad minus* i *Argumentum a minori ad maius*
124. Систематско тумачење
125. Историјско тумачење
126. Циљно тумачење
127. Појам правног система
128. Правна установа
129. Правна грана
130. Правна област
131. Унутрашње и међународно право
132. Материјално и формално право
133. Јавно и приватно право
134. Велики правни системи – прихватање решења других држава
135. Континентални правни систем
136. Англосаксонски правни систем
137. Систем исламског права и традиционална обичајна права
138. Теорије права (класификација)
139. Античка гледишта
140. Средњевековне теорије о праву